

Van: Economic Board Zeeland

Betreft: Advies compensatiepakket Marinierskazerne

Middelburg, 6 juli 2020

Aan: Het College van Gedeputeerde
Staten van de Provincie Zeeland;
Het College van Burgemeester
en wethouders van de Gemeente Vlissingen.

Geachte collegeleden,

Op 9 april en 16 juni heeft de Economic Board Zeeland u advies gegeven over het compensatieplan marinierskazerne. We geven u op het vrijdag 26 juni gepresenteerde definitieve compensatieplan met bijbehorend bestuursakkoord en de inhoudelijke projectfiches met uitwerkingen per maatregel graag nog een laatste advies. We zien het geheel als een samenhangend pakket aan maatregelen als een voldoende compensatie voor het niet doorgaan van de marinierskazerne. Het is een pakket dat 'wind in de zeilen' geeft en volgens ons daadwerkelijk bijdraagt aan de structuurverbetering van de Zeeuwse en Vlissingse economie en samenleving. Met 'een nieuwe start' van bestuurlijke afspraken wordt er bovendien gebouwd aan herstel van geschaad vertrouwen en imago.

De Economic Board is over het geheel genomen positief over de inhoud van het pakket. Voor zover we dat kunnen inschatten, zijn de aangegeven vergoedingen zorgvuldig bepaald en volledig. Wat betreft de inhoudelijke maatregelen zien we in de vestiging van een 'Law Delta' een kans voor Zeeland en Vlissingen en onderschrijven we de focus op de drie sporen: het structureel versterken van kennis, onderzoek en innovatie op het gebied van voedsel, water en energie, het verbeteren van de bereikbaarheid en het verduurzamen van de industrie en haven. Het komt nu aan op de uitwerking en realisatie van de maatregelen. Met het oog daarop willen we u bij de verschillende onderdelen enkele adviezen meegeven.

Law Delta

De vestiging van een Law Delta als een samenhangend justitieel complex is een serieuze compensatie en impuls voor Vlissingen en Zeeland. Het is belangrijk dit als een volwaardig geheel te ontwikkelen: met een rechtbank die structureel en intensief wordt gebruikt, een hoogwaardige permanent extra beveiligde inrichting, versterking van juridische en beveiligingsopleidingen en een robuuste ondermijningseenheid met een hierbij behorend kenniscentrum. Alleen een integrale aanpak is wat ons betreft toekomstbestendig en levert een structurele sociaaleconomische versterking op met een betekenisvolle werkgelegenheid voor Zeeland en Vlissingen. De uitvoering, benodigde investeringen en structurele financiering lijken voldoende geborgd te zijn, maar vergen wel een meer nauwgezette

detaillering in de uitwerking. Ons advies is om hier op korte termijn in te voorzien. Verder is de Law Delta niet gelijk heel positief ontvangen door de inwoners van Zeeland en Vlissingen. Een zorgvuldige communicatie en verbinden aan het voorstel van de Zeeuwse Meesters en de UCR voor een proeftuin om de toegang tot het recht in Zeeland weer dichterbij de burger te brengen, kan helpen een positiever beeld te laten ontstaan.

Kennis, onderzoek & innovatie

Het investeren in kennis, onderzoek en innovatie in Zeeland komt door het oprichten van een Delta kenniscentrum en het verder ontwikkelen van de Kenniswerf in Vlissingen sterk naar voren. Vooral de combinatie van meerdere kennisgebieden (alfa, gamma en bèta) en van de verschillende dimensies van fundamenteel en praktijkgericht onderzoek is uniek. Ze is bij uitstek geschikt in een 'living lab' als Zeeland en daarmee onderscheidend en van toegevoegde waarde voor Nederland en daarbuiten. De ambities en uitdagingen zijn echter wel groot. Er is er nog onzekerheid over de financiering op langere termijn en het commitment van verschillende partijen en zeker het bedrijfsleven is nog niet duidelijk. We geven nadrukkelijk mee de uitvoering in overzichtelijke, concrete en beheersbare stappen te realiseren, door vooraf businesscases op te stellen, een breed en concreet commitment te borgen en perspectieven te verkennen voor financiering op de langere termijn.

Bereikbaarheid

Verbetering van de bereikbaarheid is een essentiële randvoorwaarde voor de sociaaleconomische structuurversterking van Zeeland, Vlissingen, de te ontwikkelen Law Delta en het Delta kenniscentrum. Het verbeteren van de bereikbaarheid per trein, de inzet op slimme mobiliteit, het stationsgebied Vlissingen en in een later stadium naar de rest van Zeeland geven hier invulling aan. Maar ook innovaties in goederenvervoer en wegnemen van knelpunten en doen van investeringen in het spoornetwerk Gent-Terneuzen zijn van groot belang. We adviseren daarbij zorg te dragen voor een meer concrete uitwerking van plannen rond slimme mobiliteit, het stationsgebied Vlissingen en vooral ook de spoorlijn Gent-Terneuzen en voor de daarmee samenhangende borging van financiering op de langere termijn. We vinden de afspraken over de rail Gent-Terneuzen onvoldoende concreet en te weinig zekerheid geven en adviseren om dat op korte termijn meer scherp en definitief te krijgen.

Verduurzaming industrie en havens

De industrie en havens staan voor grote uitdagingen om te kunnen blijven concurreren en tegelijk aan de opgaven van klimaatdoelstellingen en verduurzaming te kunnen voldoen. Om het invullen van deze opgaven een krachtig impuls te geven, zijn verzwaren van het elektriciteitsnet met een aansluiting van 380 kV naar Zeeuws-Vlaanderen, het ontwikkelen van een 'groene' waterstoffabriek en het vergroten van CO₂-opslagfaciliteiten hard nodig. Aanvullend hierop hebben we ook de stellige overtuiging dat aansluiting van IJmuiden Ver in Zeeland moet aanlanden, als extra impuls en om aan de toenemende vraag van groene energie te kunnen voldoen. Bij verschillende onderdelen is een nadere uitwerking nodig, zijn afspraken nog niet scherp en is er nog commitment nodig vanuit het bedrijfsleven. Het gaat te dikwijls om 'onderzoek', om mogelijkheden, zonder enige zekerheid over een positief resultaat voor Zeeland. Bij de uitwerking van waterstof ondersteunen we het voorstel van het faseren, waarbij we van mening zijn dat een toezegging dat de waterstofproeffabriek ook daadwerkelijk in Zeeland gerealiseerd zal worden in het pakket niet mag ontbreken. We adviseren om over de onderdelen die op korte termijn uitvoerbaar zijn concrete afspraken te maken, van daaruit te werken aan een breder commitment vanuit het bedrijfsleven en vervolgens op te schalen richting einddoel.

Om permanent meer slagkracht te hebben in het duurzaam ontwikkelen van de industrie en havens is vergroting van het investeringskapitaal een absolute voorwaarde. We hopen dan ook dat het onderzoek daar meer zicht op geeft en zal leiden tot een positief vervolg. Waar mogelijk willen we in verschillende opgaven als Economic Board een stimulerende rol op ons nemen.

Versterken financiële slagkracht

Naast de incidentele en structurele inzet en financiering die het pakket omvat, is aanvullende structurele financiering van de economische ontwikkeling van Zeeland onmisbaar, evenals de borging van de uitvoering van de maatregelen en de daarmee samenhangende samenwerking met het Rijk. Door verhoging van het Investeringsfonds met € 20 mln., de verkenning van deelname van het Rijk en het Vlaamse gewest in de belangen van North Sea Port en het ontvlechten van de ongunstige financiële constructie van PZEM en Evides, ontstaan er voor Zeeland mogelijkheden om structureel meer te investeren en meer uitvoeringskracht te organiseren in het versterken van de economische structuur. We adviseren om hier stevig de aandacht en lobby voor te blijven houden.

Overige elementen

Wij onderschrijven het belang van de verbetering van de zorginfrastructuur op Walcheren, de opleiding voor huisartsen, de impuls voor werkzoekenden en ondersteuning van ontwikkeling van aardgasvrije wijken in Vlissingen. We zien deze elementen als versterking van het vestigingsklimaat en leefbaarheid. Uiteraard dragen ook de andere onderdelen van het pakket bij aan die versterking. Aanvullend hierop adviseren we nog om expliciete aandacht te houden voor het vestigingsklimaat waar het gaat om promotie van de leefomgeving, baankansen en creëren van werkgelegenheid.

Tenslotte

Met deze brief spreken wij onze steun uit voor het compensatieplan. Met ons advies hebben we u daarbij enige dringende suggesties gedaan voor een aanscherping en versterking daarvan, zodat de beoogde doelstellingen ook daadwerkelijk gerealiseerd gaan worden. We wensen u veel succes bij de vervolgstappen en de daaropvolgende uitvoering. Bij deze uitvoering blijven we graag betrokken, door te monitoren, te stimuleren en waar nodig te adviseren.

Mocht u naar aanleiding van deze brief overleg of nadere informatie willen, staan we daar uiteraard voor open.

Op een goed vervolg, op weg naar een nog sterker Zeeland!

Met vriendelijke groet,

Namens Economic Board Zeeland,